

Dom om Jernbaneanlæg i Europas store Byer, — men har man reist lidt, faaer man dog et Hovedindtryk, — at det er jo en Selvfølge, at Byernes Beliggenhed og den Maade, hvorpaa Udviklingen i Byerne foregaar, maa faae en meget stor Indflydelse paa, hvorvidt man kan bevare eller faae dette Gode med en Hovedbanegaard. Der er ikke saa saa Byer, som paa Grund af Beliggenheden og Maaden, hvorpaa de udvikle sig, ikke kunne gjøre det, men Kjøbenhavn har nu en egen Beliggenhed i saa Henseende, som det forekommer mig, at man for ofte glemmer. Det er den eiendommelige Maade, hvorpaa Bebyggelsen af det Terrain, vi nu kalde Kjøbenhavn, ligger der med Drejsund paa den ene Side og Kalvebodstrand paa den anden Side, hvor der ikke kan finde Bebyggelse Sted. Det koncentrerer Udviklingen i en egen bestemt Retning. Den hele Form, som Kjøbenhavn altsaa faar, er behersket af denne Beliggenhed, og det er gennem denne Beliggenhed og den deraf flydende Udvikling, at den nuværende Hovedbanegaard mere og mere nærmer sig til at blive en virkelig Centralbanegaard, saaledes at en hvilketvilligst Forflyttelse af en væsentlig Gren af Trafikken vil være en ligefrem Tilbagegang. Derfor vil det ærede Medlem ogsaa finde i alle de Byer, der frembyde ved deres naturlige Beliggenhed og deraf følgende Udviklingsvillkaar ganske de samme Tendenser, ganske de samme Tanker søgte gennemførte eller gjenførte, som ligge til Grund for Regjeringsforslaget. Jeg vil nævne de Byer, det ærede Medlem har nævnt, saaledes Frankfurt a.M.; jeg huffer ikke, om det ærede Medlem nævnte München, (Breinholt: Nei, Stuttgart!) men den Betydning, som Kalvebodstrand og Drejsund over i saa Henseende i Forhold til Kjøbenhavn, over Main i Forhold til Frankfurt og Saar i Forhold til München, thi paa begge Steder lægger man størst Vægt paa og slyr ikke store Udgifter, netop for at have en saadan væsentlig Central Banegaard. Det er idetmindste det Indtryk, jeg har faaet. Lad det nu være, som det vil; jeg nævner det kun, fordi det ærede Medlem ikke skal tro, at jeg er gaaet af Veien for de Betragtninger, som han har anstillet over Forholdenes Udvikling overhovedet. Men lad os vende tilbage til Kjøbenhavn, saaledes som Kjøbenhavn nu en-

gang er beliggende. At man ikke i praktiske Spørgsmaal absolut skal forfølge et enkelt Princip, ligger jo i Sagens Natur; og dette er ogsaa tilstrækkelig paavist, dels ved den Interesse, som man har viist for, at der for Lethedens og Bekvemmelighedens Skyld blev anlagt en Banegaard ved Drejsund, og dels ved den meget varme anbefaling, som vi have tilladt os at udtale overfor den høitærede Minister med Hensyn til, at alt fornødent Hensyn bør tages til Udviklingen ved Kalvebodstrand. Det er jo imidlertid ganske indlysende, at saalænge som man kan holde Person- og Godstrafikken paa de forskjellige Baneanlæg samlede paa eet Sted, opnaas der derved meget store Fordele baade i teknisk og økonomisk Henseende, og naar nu de Mænd, som særlig have studeret disse Forhold, og som særlig have haft med Jernbanebestyrelse at gjøre, mene, at man ved den Udvidelse af den nuværende Hovedbanegaard, som her er foreslaaet, ialtfald for en længere Tid vil være istand til at kunne bevare disse Goder, saa synes det mig at være meget besynderligt, om man vilde sætte dem tilside. Jeg kan ikke noget Dieblif tro paa, at man vil kunne opnaa nogen Lettelse ved den Banegaard, som det ærede Medlem foreslaar, og som jo i Grunden væsentligst kun kan være beregnet paa Persontrafikken paa Nordbanen, idet Godset maaste snarere vil gaa over til Drejsundsstationen. Ialtfald vil den Station kun blive til Lettelse for Nordbanens Vedkommende, men den vil aldeles ikke kunne udøve nogen kjendelig eller praktisk Indflydelse med Hensyn til Kalundborgbanen, Korsørbanen og Bordingborgbanen. Det forekommer mig aldeles klart, at der ikke kan være nogen Grund til at modsætte sig en Udvidelse af Hovedbanegaardens Terrain, naar man ikke vil gaa ind paa en Deling gennem nye meget betydelige Anlæg. — Jeg skal nu ikke paa nogen Maade foregribe den Undersøgelse, som den høitærede Minister har lovet det ærede Medlem, der sidder ved Siden af mig (Bloug), men jeg skal holde mig til det, som er uimodsigeligt, nemlig, at et saadant Anlæg — hvad enten det nu, som et æret Medlem, saavidt jeg forstod ham rigtigt, har antydet, skal være en samlet ny Godsbanegaard eller en Deling af Person- og Godstrafikken tilsammen for de andre Linier end Nordbanen — maa uundgaelig, baade hvad Anlægget og hvad Driften